Deloitte.

November 2009 (1. september 2009 - 17. november 2009)

IFRS Nyhetsbrev nr. 6 2009

Som i tidligere IFRS nyhetsbrev gis det en kort presentasjon av viktige nyheter siden forrige nyhetsbrev. For de som ønsker en utskrift av hele nyhetsbrevet, se link nederst på siden.

Innhold

Endringer og nyheter i norsk regulering

- **Rundskriv nr 12/2009: Kredittilsynet påpeker mangler i delårsrapporteringen**
- **Pensjoner – Overgang til ny AFP-ordning**
- **Revidert utgave av Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse**
- **Endringer i årsregnskapsforskriften for forsikringsselskaper**

Standarder og tolkningsuttalelser godkjent av EU siden forrige nyhetsbrev

- **Amendment to IAS 39 Financial Instruments: Recognition and Measurement: Eligible Hedged Items**
- **Amendment to IAS 39 Reclassification of Financial Assets: Effective Date and Transition**

Status EU-godkjente standarder og tolkningsuttalelser

Standarder og tolkningsuttalelser endelig vedtatt av IASB

- **Amendment to IAS 32: Classification of Rights Issues**
- **Amendment to IAS 24 Related Party Disclosures**
- **IFRS 9 Financial Instruments: Classification and Measurement**

Høringsutkast til tolkningsuttalelser (IFRIC) og standarder (IASB)

- **IASB: ED/2009/12: Financial Instruments: Amortised Cost and Impairment**

Andre IFRS-nyheter

- **Ingen endring av diskonteringsrenten for pensjoner**
- **G20 call for global standards by 2011**
- **FASB and IASB Reaffirm Commitment to Memorandum of Understanding**
- **CESR finds non compliance with IFRS disclosures**

Utvalgte nye Deloitte publikasjoner

- **Veien mot børs og krav til selskapet etter notering**

- **Model IFRS financial statements for 2009**
- **IFRS compliance questionnaire for 2009**
- **IFRS presentation and disclosure checklist for 2009**
- **Deloitte iGAAP 2010 - A guide to IFRS**
- **IAS Plus - IASB releases omnibus exposure draft of annual improvements**
- **Heads Up - An update on the FASBs and IASBs joint Project on Financial Instruments**
- **Extracting Value – Special edition on draft Discussion Paper *Extractive Activities***
- **Insurance Accounting Newsletter**

Deloitte publikasjoner

Endringer og nyheter i norsk regulering

Rundskriv nr 12/2009: Kredittilsynet påpeker mangler i delårsrapporteringen

Kredittilsynet har publisert et Rundskriv nr 12/2009 *Enkelte regnskapsmessige forhold basert på gjennomgangen av delårsregnskap for fjerde kvartal 2008*. Rundskrivet fokuserer på presentasjons- og opplysningskravene i IAS 34 *Delårsrapportering*, og i mindre grad på innregnings- og målingsproblemstillinger. Etter en gjennomgang av et utvalg delårsrapporter fra fjerde kvartal 2008, konkluderer Kredittilsynet med at overholdelsen av kravene i IAS 34 blant børsnoterte foretak ikke er tilstrekkelig. Primært gjelder dette manglende overholdelse av krav til presentasjon av resultat og balanse, og opplysningskrav for vesentlige hendelser, transaksjoner med nærstående parter og risikofaktorer for foretaket.

Rundskrivet er tilgjengelig **her**.

Pensjoner – Overgang til ny AFP-ordning

Den 14. oktober 2009 publiserte Norsk RegnskapsStiftelse (NRS) en uttalelse som omhandler overgang til ny AFP-ordning. Uttalelsen er relevant for foretak som har valgt å behandle AFP-forpliktelsen som en foretaksspesifikk ytelsesordning. Uttalelsen er ikke aktuell for de som har behandlet AFP som en innskuddsordning. NRS mener at den nye AFP-ordningen er en ny ytelsesbasert flerforetaksordning, ikke en endring av eksisterende ordning. Regnskapsmessig er det derfor lagt til grunn at overgangen skal behandles etter reglene om avkorting og oppgjør, og at lovendringen skal regnskapsføres først når AFP-tilskottsloven er vedtatt. Uttalelsen gir en overordnet beskrivelse av den nye ordningen og den regnskapsmessige behandlingen ved overgangen for de ulike aldersgruppene av ansatte. Avviklingen av den gamle ordningen skjer i flere etapper, noe som medfører at regnskapsvirkningen av avkortningen og oppgjøret må regnskapsføres over flere år. Konsekvensen av dette blir at foretak som har regnskapsført forpliktelse til å betale egenandel som foretaksspesifikk ordning, vil inntektsføre store deler av denne når loven vedtas.

Uttalelsen er tilgjengelig **her**.

I ettertid har det blitt klart at Sosial- og arbeidskomiteen vil ikke avgi sin innstilling til Stortinget før 19. Januar 2010, med

stortingsbehandling forventet den påfølgende uken. Det synes derfor klart at loven ikke vil bli vedtatt i 2009, og dermed heller ikke noe grunnlag for regnskapsføring av avkorting/avvikling i 2009.

Revidert utgave av Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse

Den 21. oktober 2009 offentliggjorde Norsk utvalg for eierstyring og selskapsledelse (NUES) en revidert utgave av den norske anbefalingen for god eierstyring og selskapsledelse av 4. desember 2007. I Børssirkulere 5/2009 *Revidert utgave av Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse* påpeker børsen at redegjørelsen for eierstyring og selskapsledelse som selskapene skal gi i årsrapporten for 2009, skal utarbeides i samsvar med den reviderte anbefalingen av 21. oktober 2009.

Mer informasjon er tilgjengelig **her**.

Endringer i årsregnskapsforskriften for forsikringsselskaper

Finansdepartementet har sendt på høring et forslag til endringer i årsregnskapsforskriften. Forslaget innebærer at det ved utarbeidelse av selskapsregnskap ikke skal beregnes utsatt skatt for forsikringstekniske avsetninger klassifisert som egenkapital. Det samme er foreslått for reassuranseavsetning og risikoutjevningsfond. Endringen foreslås for å sikre ensartet praksis i selskapsregnskapet. Høringsfristen er satt til 23. november 2009.

Mer informasjon er tilgjenglig **her.**

Standarder og tolkningsuttalelser godkjent av EU siden forrige IFRS nyhetsbrev

Amendment to IAS 39: Financial Instruments: Eligible Hedged Items

Den 15. september 2009 godkjente EU en endring i IAS 39. Endringen klargjør to forhold knyttet til regnskapsmessig sikring:

- **Sikring av inflasjon**: Endringen klargjør at inflasjon bare kan sikres som en separat risikokomponent, hvor endringer i inflasjon er en spesifikt angitt andel av kontantstrømmene i et balanseført finansielt instrument. Inflasjon vil derfor ikke kunne identifiseres som en komponent av et gjeldsinstrument med fast rente. IASB begrunner dette med at en slik komponent ikke er separat identifiserbar og pålitelig målbar.

- **Sikring med opsjoner**: Endringen klargjør at det vil oppstå ineffektivitet hvor kjøpte opsjoner i sin helhet benyttes som sikringsinstrumenter, eksempelvis ved sikring av valutarisiko ved fremtidige varekjøp i valuta. Alternativt vil sikringseffektiviteten kunne forbedres ved å tilordne bare egenverdien i opsjonen til sikringsforholdet.

Endringen skal anvendes retrospektivt for årsregnskap som starter fra og med 1. juli 2009.

For mer informasjon, se vårt temabaserte nyhetsbrev tilgjengelig **her**.

Amendment to IAS 39: Reclassification of Financial Assets: Effective Date and Transition

Den 9. september 2009 godkjente EU en endring i IAS 39. Endringen klargjør tidspunkt for ikrafttredelse og overgangsreglene knyttet til fjorårets endring av 13. oktober 2008, hvor det under visse vilkår ble åpnet for omklassifisering av enkelte finansielle instrumenter fra kategoriene til virkelig verdi over resultat og tilgjengelig for salg.

For mer informasjon, se vårt temabaserte nyhetsbrev tilgjengelig **her**.

Status EU-godkjente standarder og tolkningsuttalelser

Nedenfor er det linket til en tabell som gir oversikt over nye standarder og tolkningsuttalelser som trer i kraft i 2009 eller senere. Vi gjør oppmerksom på at nye og endrede standarder og tolkningsuttalelser må godkjennes av EU før de kan tas i bruk. I enkelte tilfeller kan EU ha innvendinger til publikasjoner fra IASB, noe som kan utsette eller i ytterste konsekvens forhindre at standarden eller tolkningsuttalelsen kan anvendes i EU. For enkelte standarder og tolkningsuttalelser har derfor EU et senere ikrafttredelsestidspunkt enn IASB. I de tilfellene er det eksplisitt opplyst om dette i vedlagte tabell. Tabellen gir status for EU-godkjennelse per 13. november 2009.

Tabell med oversikt over endringer i IFRS

Standarder og tolkningsuttalelser endelig vedtatt av IASB

Classification of Rights Issues

Høringsutkast ED/2009/9 *Classification of Rights Issues* (tegningsretter), med foreslåtte endringer i IAS *32 Financial Instruments – Presentasjon,* ble omtalt i forrige IFRS Nyhetsbrev. Den 8. oktober ble endeligversjon av endringene publisert.

Formålet med endringen er å klargjøre klassifikasjonen av instrumenter som gir eier en rettighet til å kjøpe et foretaks egne egenkapitalinstrumenter mot å betale et fast kontantbeløp (tegningsrett), og hvor kontantbeløpet er i annen valuta enn foretakets funksjonelle valuta. Under gjeldende regulering blir slike instrumenter klassifisert som forpliktelse. Dette fordi en oppgjørsvaluta forskjellig fra funksjonell valuta, gir brudd på det såkalte "*fast for fast*" vilkåret i IAS 32.11.

Endringen innebærer at det gis et unntak fra de ordinære prinsippene for klassifikasjon av gjeld og egenkapital i IAS 32. Unntaket innebærer at tegningsretter som utstedes pro prata til alle aksjonærer innenfor samme klasse ikke-derivative egenkapitalinstrumenter (på tidspunkt for utstedelse), og hvor foretaket ved innløsning vil motta ett fast kontantbeløp mot å levere et fast antall egne aksjer, skal klassifiseres som egenkapitalinstrumenter uavhengig av hvilken valuta kontantbeløpet er fastsatt i.

Det kan være verd å merke seg at IASB bevisst har valgt ikke å utvide virkeområdet til andre instrumenter som gir investor

rett til å kjøpe foretakets egne egenkapitalinstrumenter, som eksempelvis rett til å konvertere obligasjonslån (BC4K).

Endringen skal anvendes retrospektivt for årsregnskap som starter 1. februar 2010 eller senere. Tidlig anvendelse er tillatt. Endringen forventes godkjent av EU innen utgangen av Q4 2009.

For mer informasjon, se vårt temabaserte nyhetsbrev tilgjengelig **her**.

Amendment to IAS 24 Related Party Disclosures

Den 4. november 2009 publiserte IASB en endring i IAS 24 *Related Party Disclosures*, hvor kravene til informasjons om nærstående parter reduseres for foretak som er kontrollert av det offentlige, eller hvor det offentlige har felles kontroll eller betydelig innflytelse i foretaket (såkalte ”government-related entities”). I tillegg klargjøres og forenkles definisjonen av nærstående parter.

Hvem omfattes?

Endringen vil påvirke informasjonskravene til foretak som tilfredsstiller definisjonen på ”*government-related entity*”. For slike foretak vil informasjon om transaksjoner og mellomværende med ”*government*” og andre ”*government-related entities*” reduseres betraktelig. Begrepet “*government-related entity*” defineres som “*an entity that is controlled, jointly controlled or significantly influenced by a government*”. Med ”*government*” menes enhver ”*government, government agencies and similar bodies whether local, national or international*”.

I tillegg endres definisjonen av nærstående part. Endringen innebærer at enkelte foretak vil få flere nærstående parter, og derfor vil måtte gi mer noteinformasjon enn tidligere. De som mest sannsynlig vil bli påvirket av denne endringen, er foretak som inngår i konsern med både datterselskaper og tilknyttede foretak, samt foretak med aksjonærer som også er engasjert i andre foretak.

Forenklinger i informasjonskrav for ”government-related entities”

Gjeldende IAS 24 inneholder ikke spesifikke unntak for ”*government–related entiteies*”. Mange foretak, spesielt i land med omfattende offentlige eierinteresser, har i praksis funnet det problematisk å identifisere nærstående parter. Det har også vist seg komplekst og arbeidskrevende å samle og utarbeide den informasjon som kreves om transaksjoner og mellomværende med nærstående parter som påkrevd i IAS 24. Den endrede standarden gir derfor et vesentlig unntak fra informasjonskravene i IAS 24, for ”*government-related entities*” med ”*government*” eller ”*government-related entitiees*” som nærstående part. Mer konkret, gis det for ”*government-related entities*” fullstendig unntak fra de generelle informasjonskravene om transaksjoner og mellomværende med:

- ”*Government*” som har kontroll, felles kontroll, eller betydelig innflytelse over det rapporterende foretaket, og

- Andre foretak som er nærstående part fordi samme ”*government*” har kontroll, felles kontroll eller betydelig innflytelse over begge foretakene (både rapporterende foretak og det andre foretaket)

De nevnte informasjonskravene erstattes med krav til informasjon som er nødvendige for at bruker skal kunne forstå effekten slike transaksjoner og mellomværende har for regnskapet. Tanken med de nye informasjonskravene er imidlertid at det ikke skal være krav om å gi informasjon, hvor nytteverdien for regnskapsbruker ikke samsvarer med omkostningene forbundet med å fremskaffe den ekstra informasjonen. I IAS 24 operasjonaliseres dette ved å begrense informasjonskravene om transaksjoner og mellomværende med "*government*" eller "*government-related entities*" til:

- Navnet på "*government*", og om "*government*" har henholdsvis kontroll, felles kontroll eller betydelig innflytelse over foretaket

- Tilstrekkelig informasjon til at bruker kan forstå effekten på regnskapet av individuelt vesentlige transaksjoner, og transaksjoner som samlet sett, men ikke individuelt sett er vesentlige. Herunder skal det gis informasjon om beløp og hvilken type transaksjon det er snakk om for alle individuelt vesentlige transaksjoner, og kvalitativ eller kvantitativ informasjon som sier noe om omfanget av transaksjoner som samlet sett, men ikke individuelt sett er vesentlige.

Med dette forenkles informasjonskravene for "*government-related entities*", på en måte som i vesentlig grad bør bidra til å redusere kompleksiteten og omfanget av noteinformasjon om slike transaksjoner.

Endringer i definisjon av nærstående parter

Definisjonen av nærstående parter forenkles, intensjonen med definisjonen klargjøres, og en rekke inkonsistente forhold ved den gjeldende definisjonen er fjernet. Eksempelvis har inkonsistens medført, at det i visse tilfeller bare har vært en part i en transaksjon som har hatt krav om å gi informasjon iht. IAS 24. Slike forhold har det nå blitt rettet opp i.

Endringen i definisjonen innebærer at enkelte foretak vil måtte gi ytterligere informasjon. Eksempelvis vil et datterselskap nå måtte gi informasjon om transaksjoner med et foretak som er tilknyttet foretak (TS) av mor. Videre vil eksempelvis et foretak som er kontrollert av en person som er nøkkelperson i et annet foretak, måtte gi informasjon om transaksjoner med foretaket hvor personen er nøkkelpersonen. Det kan også nevnes at et foretak som er kontrollert, eller som er felles kontrollert av en person, og hvor samme person har kontroll, felles kontroll eller har betydelig innflytelse over et annet foretak, så vil begge foretakene være nærstående parter. Det samme er ikke tilfelle hvor investor har betydelig innflytelse over to foretak. I dette tilfellet er ingen av foretakene nærstående parter. For mer fullstendig beskrivelse a endringer i definisjonen og konsekvenser av endringene, se vårt temabaserte nyhetsbrev (link under).

Standarden er gitt retrospektiv ikrafttredelse for årsregnskap som starter 1. januar 2011 eller senere. Tidlig anvendelse er tillatt. Tidspunkt for EU-godkjennelse er fremdeles uavklart.

For mer detaljert informasjon, se vårt temabaserte nyhetsbrev tilgjengelig **her**.

IFRS 9 Financial Instruments

Høringsutkastet ED/2009/7 *Financial Instruments: Classification and Measurement* ble omtalt i forrige IFRS nyhetsbrev. Den 12. november 2009 publiserte IASB en endelig standard for dette prosjektet; IFRS 9 *Finansielle Instrumenter*.

Bakgrunn

Prosjektet er første del i en 4-stegs prosess som tar sikte på å erstatte IAS 39 *Finansielle Instrumenter - innregning og måling* med en ny standard IFRS 9 *Finansielle Instrumenter.* De to siste delprosjektene omfatter henholdsvis nedskrivning og regnskapsmessig sikring. Høringsutkast til ny modell for nedskrivning ble publisert 5. november 2009 (se separat omtale), mens høringsutkast til regnskapsmessig sikring forventes i løpet av Q1 2010. I tillegg til dette ble det i april 2009 publisert et høringsutkast til nye bestemmelser om fraregning av finansielle instrumenter. Etter hvert som delprosjektene ferdigstilles, vil de respektive bestemmelsene i IAS 39 bli slettet, og de enkelte delprosjektene lagt til som nye kapitler i IFRS 9. Hele IAS 39 er planlagt erstattet innen utgangen av 2010.

Virkeområde

De nye bestemmelsene for klassifikasjon og måling skal benyttes for alle finansielle eiendeler omfattet av IAS 39. De nye bestemmelsene gjelder ikke for finansielle forpliktelser. Finansielle forpliktelser vil IASB komme tilbake til på et senere tidspunkt. Virkeområdet for finansielle eiendeler er uforandret sammenlignet med gjeldende IAS 39.

Klassifikasjon

Det foreslås at alle finansielle eiendeler skal måles enten til amortisert kost eller til virkelig verdi. Det stilles eksplisitte vilkår for måling til amortisert kost. Finansielle instrumenter som ikke tilfredsstiller disse vilkårene, vil måtte måles til virkelig verdi.

Gjeldsinstrument

Det stilles to vilkår for at en finansiell eiendel eller en finansiell forpliktelse skal kunne måles til amortisert kost.

For det første må formålet med foretakets *forretningsmodell* være å holde det finansielle instrumentet for å motta de kontraktsmessige kontantstrømmene i instrumentet. Vilkåret forutsetter at instrumentene styres og følges opp med fokus på mottak av kontantstrømmer generert ved å holde instrumentet. Dette i motsetning til kontantstrømmer fra salg av instrumentet. Instrumenter som holdes for handel vil derfor ikke tilfredsstille kriteriet. Merk at vilkåret vurderes uavhengig av ledelsens intensjon med det enkelte instrument. Vurderingen baseres på hvordan ledelsen faktisk styrer finansielle eiendeler. Det tas imidlertid høyde for at det innenfor en rapporteringsenhet kan eksistere flere enheter (eks. avdelinger innenfor en bank) som styres ulikt. Det kan derfor bli aktuelt å foreta klassifiseringen på et lavere nivå enn for rapporteringsenheten som helhet.

Det andre vilkåret stiller konkrete krav til *kontraktsbetingelsene* i den finansielle eiendelen. Kontraktsbetingelsene må gi rett til kontantstrømmer på spesifikt angitte tidspunkt, og utelukkende bestå av hovedstol og rente på hovedstol. Med rente menes det godtgjørelse for tidsverdi av penger og kredittrisiko. Betingelser som endrer størrelsen eller tidspunktet for betaling av kontantstrømmer, vil ikke oppfylle vilkåret med mindre det er snakk om en flytende rente som inneholder kun kompensasjon for tidsverdi og kredittrisiko. Finansielle eiendeler med kontraktsvilkår som gir rett til tidlig tilbakebetaling,

som gir kreditor rett til å putte instrumentet før forfall, og/eller hvor det foreliger opsjoner på forlengelse, vil imidlertid kunne tilfredsstille vilkåret under gitte forutsetninger.

Kategorien *finansielle eiendeler tilgjengelig for salg* fjernes. Det samme gjelder kategorien *investeringer som holdes til forfall*. Videre fjernes smittebestemmelsene som i dag eksisterer for kategorien *investeringer som holdes til forfall*. Til gjengjeld gjøres det endringer i IAS 1 *Presentasjon av finansregnskap,* og det innføres nye informasjonskrav i IFRS 7 *Finansielle instrumenter – opplysninger,* som innebærer krav om å opplyse om gevinster og tap ved salg av gjeldsinstrumenter til amortisert kost.

Det gis en anledning til initialt å velge virkelig verdi måling (virkelig verdi opsjon) for finansielle eiendeler som ellers tilfredsstiller begge vilkårene for måling til amortiser kost. Dette forutsetter at virkelig verdimåling vil eliminere eller i vesentlig grad redusere inkonsistens i måling eller innregning som ellers ville oppstå ved måling til amortisert kost (samme vilkår som for virkelig verdi opsjonen i IAS 39 som omhandler "*accounting mismatch*").

For instrumenter hvor virkelig verdi opsjon ikke er benyttet, er det krav om å omklassifisere mellom amortisert kost og virkelig verdi, hvor forretningsmodellen endres slik at finansielle eiendeler går fra å kvalifisere eller diskvalifisere for amortisert kost og visa versa. Dette forventes svært sjelden å forekomme.

Egenkapitalinstrumenter

Egenkapitalinstrumenter vil per definisjon ikke tilfredsstille vilkårene for måling til amortisert kost. Alle egenkapitalinstrumenter må derfor måles til virkelig verdi. Unntaket som per i dag gir anledning til å måle unoterte egenkapitalinstrumenter (og derivater med slike som underliggende) til kost, når virkelig verdi ikke kan måles pålitelig, er fjernet. Standarden gir imidlertid veiledning hvor det fremgår at kost i visse tilfeller vil kunne benyttes som estimat på virkelig verdi.

Egenkapitalinstrumenter som holdes for handel må klassifiseres til virkelig verdi over resultat. Andre egenkapitalinstrumenter vil initialt kunne presenteres med alle verdiendringer (med unntak av utbytte) mot OCI (other comprehensive income). Utbytte resultatføres i tråd med IAS 18, mens alle andre verdiendringer føres direkte mot OCI uten resirkulering over resultat (overføring av akkumulert gevinst innad i egenkapital er dog tillatt). Modellen gjør at det ikke vil være behov for å vurdere egenkapitalinstrumenter for verdifall.

Innebygde derivater

Gjeldende bestemmelser om innebygde derivater i <u>finansielle eiendeler</u> fjernes. I stedet må det gjøres en vurdering av om hele vertskontrakten kvalifiserer for måling til amortisert kost. Om vilkårene for amortisert kost ikke er tilfredstilt, må hele kontrakten måles til virkelig verdi. Dette forventes blant annet å gjelde for en del finansielle eiendeler hvor innebygde derivater skilles ut og regnskapsføres separat i tråd med IAS 39.

Som nevnt vil IASB komme tilbake til regnskapsføring av finansielle forpliktelser. Inntil videre vil gjeldende IAS 39 måtte legges til grunn for finansielle forpliktelser.

Det gjøres ikke endringer i kravene om å skille ut innebygde derivater hvor vertskontrakten ikke omfattes av IAS 39. Det foreslås som nevnt heller ikke endringer i virkeområdet i IAS 39 for slike kontrakter. I BC 47 fremgår det at IASB

planlegger å gjennomgå disse bestemmelsene på et senere tidspunkt.

Derivat
Selvstendige derivater (ikke innebygde) vil alltid måtte måles til virkelig verdi over resultat.

Ikrafttredelse

IASB
Standarden skal anvendes for årsregnskap som starter 1. januar 2013 eller senere. Tidlig anvendelse er tillatt. Det er gitt detaljerte overgangsregler i standarden, hvor det blant annet gis unntak fra hovedregelen om retrospektiv anvendelse.

Per i dag eksisterer det vesentlige forskjeller mellom IFRS 9, og modellen som FASB så langt har lagt til grunn i et tilsvarende prosjekt under US GAAP (se omtale under "*andre IFRS-nyheter*"). I pressemelding av 5. november 2009 (se omtale under "*andre IFRS-nyheter*") har IASB og FASB uttrykt at de er fast bestemt på å oppnå konvergert regnskapsføring av finansielle instrumenter, og at målet er at dette skal oppnås innen utløpet av 2010. Det må anses høyst sannsynlig at bestemmelsene i IFRS 9 vil bli endret i forbindelse med denne konvergeringsprosessen.

EU
Inntil torsdag 12. november var det mye som tydet på at EU ville godkjenne IFRS 9 for tidlig implementering i EU for regnskapsåret 2009. Representantskapet til EFRAG hadde gått til det unormale skritt å gi EFRAG tillatelse til å gjennomføre høringsrunden, konsekvensutregning og utarbeidelse av råd på en "fast track" basis. Standarden var berammet for møte i TEG (Technical Expert Group i EFRAG) allerede mandag 16. november, og i ARC-møte (Accounting Regulatory Committee – rådgivende organ til Europa Kommisjonen) den 19. november.

Den 12. november ble hele prosessen med godkjennelse av i EU avsluttet. I nyhetsmelding fra EFRAG fremgår at "*EFRAG is not proceeding, at this stage, with its endorsement advice on IFRS 9*". I skrivende stund er det derfor mye som tyder på at standarden ikke vil bli godkjent for bruk i EU for regnskapsåret 2009.

Mer informasjon
For mer informasjon, se vårt temabaserte nyhetsbrev (IAS plus) tilgjengelig **her**. For de som også er interessert i forskjeller mot tentativ modell fra FASB, vil **dette nyhetsbrevet** (Heads Up) kunne være et alternativ.

Interesserte vil for øvrig løpende kunne oppdatere seg på den videre utviklingen i både dette og øvrige delprosjekter ved å følge med på **http://www.iasplus.com/agenda/ias39rev3.htm,** hvor det legges ut nyheter om prosjektet fortløpende.

Høringsutkast til tolkningsuttalelser (IFRIC) og standarder (IASB)

IASB: ED/2009/12 Financial Instrument: Amortised Cost and Impairment

Den 5. november 2009 publiserte IASB et høringsutkast til endringer i IAS 39. Dette er ett av delprosjektene i et større prosjekt (se også kommentar til IFRS 9 *Finansielle instrumenter*) som tar sikte på å erstatte IAS 39. Høringsutkastet vil erstatte gjeldende bestemmelser om amortisert kost for finansielle eiendeler og finansielle forpliktelser, og det foreslås vesentlige endringer i nedskrivningsmodellen for finansielle eiendeler til amortisert kost. I denne forbindelse gjøres det også omfattende endringer hva angår krav til presentasjon og informasjon.

Prinsipper for amortisert kost

Høringsutkastet etablerer prinsipper for måling til amortisert kost, herunder defineres formålet med amortisert kost både for finansielle eiendeler og finansielle forpliktelser, og prinsippene for måling av amortisert kost forklares. Videre klargjøres bruken av disse prinsippene for instrumenter med flytende rente.

Ny nedskrivningsmodell

I motsetning til gjeldende modell for nedskrivning, hvor nedskrivning foretas først når det oppstår en tapshendelse, foreslås det en forventet tapsmodell for alle finansielle eiendeler (herunder kundefordringer og obligasjoner) som måles til amortisert kost.

Pådratt tapsmodell (”incurred loss model”)

Under gjeldende modell for nedskrivning, skal tap ved verdifall resultatføres først når det har oppstått en hendelse (en ”tapshendelse” eller en kombinasjon av hendelser) som har negativ innvirkning på estimerte fremtidige kontantstrømmer, og hvor konsekvensen for fremtidige kontantstrømmer kan måles pålitelig. Lånet forutsettes derfor tilbakebetalt i samsvar med kontraktmessige betingelser inntil det foreligger bevis på det motsatte. Det er derfor ikke tillatt å innregne verdifall basert på fremtidige forventede tap.

Forventet tapsmodell (”expected loss modell”)

I høringsutkastet foreslås det en forventet tapsmodell som innebærer at foretaket allerede fra etablering av gjeldsforpliktelsen, og gjennom hele kontraktsperioden, gjør en løpende vurdering av forventede tap. Det foreslås at brutto regnskapsført renteinntekt (kredittmargin) skal reduseres med et fratrekk for forventede fremtidige tap, selv om fremtidige tap enda ikke har oppstått. Tilhengere av modellen argumenterer for at en slik regnskapsføring er mer i tråd med hvordan instrumentet prises, enn det som er tilfelle for gjeldende modell. Dette fordi kreditor inkluderer krav til kompensasjon for forventede tap som en del av kredittmarginen i renten. Konsekvensen blir at det gradvis bygges opp en avsetning for fremtidige tap over kontraktens levetid. Normalt vil modellen gi tidligere resultatføring av tap enn under gjeldende modell.

Modellen kan kort oppsummeres som følger:

- **Initialt:** Ved første gangs innregning av den finansielle eiendelen, estimeres forventede tap over hele kontraktens løpetid. Dette gjøres ved å estimere forventede sannsynlighetsvektede kontaktstrømmer, inklusive forventede tap, for hele kontraktens løpetid. Dette betyr ikke at tapet resultatføres allerede ved første gangs balanseføring. De initialt forventede tapene reflekteres gjennom et en justering av effektiv rente over kontraktens løpetid.

- **Netto renteinntekt justeres ned med initialt forventede fremtidige tap:** Ved beregning av effektiv rente (effektiv rentes metode) lagt til grunn for regnskapsformål, justeres brutto renteinntekt ned med initialt estimerte forventede fremtidige tap. Det er denne netto renteinntekten (etter initialt forventede tap) som blir regnskapsført som renteinntekt. Dette i motsetning til dagens modell hvor effektiv rente inkluderer initialt forventede tap (brutto).

- **Over kontraktens løpetid bygges det opp en avsetning for fremtidige tap**: Differansen mellom brutto rente som kunden betaler løpende, og den effektive renten (netto rente etter forventede tap), vil regnskapsføres som en avsetning for fremtidige tap. Den delen av kredittmarginen som knytter seg til initialt estimerte tap, vil derfor gradvis bygge opp en avsetning for fremtidige tap. Dette er tilfelle selv om tap enda ikke er påvist. Denne avsetningen vil reflekteres hver periode som en reduksjon i fordringen (tilsvarende avsetning for tap). Samtidig foreslås det krav om å benytte en avsetningskonto (”allowance account”) som skal inneholde alle bevegelser knyttet til avsetninger og faktiske tap (se under). Føring direkte mot fordringer vil ikke bli tillatt.

- **Estimat på forventede tap oppdateres løpende**: Hver periode vil sannsynlighetsvektede forventede kontantstrømmer oppdateres (herunder med oppdatert forventning til fremtidige tap).

- **Nåverdi av endringer i forventede tap – både fordelaktige og ufordelaktige – resultatføres umiddelbart:** I denne beregningen diskonteres oppdaterte forventede kontantstrømmer med eiendelens effektive rente.

I høringsforslaget gis det i visse tilfeller anledning til forenklet beregning av amortisert kost for finansielle eiendeler. Dette vil være aktuelt hvor totaleffekten bli uvesentlig. Eksempelvis vil dette typisk kunne bli aktuelt for kundefordringer og andre kortsiktige ikke-rentebærende finansielle eiendeler. Det gis eksempel på metoder for forenklet beregning. Forenklet metode må være konsistent med eksplisitt angitte prinsipper.

Nye krav til presentasjon og informasjon

Det foreslås separat presentasjon av følgende regnskapslinjer i resultatregnskapet:

- Brutto renteinntekt (beregnet ved å bruke effektiv rente metode før forventede tap er hensyntatt).
- Effekten av allokering av initialt forventede tap til den aktuelle perioden (dvs. andelen av tapet estimert initialt som tilhører den aktuelle perioden)
- Netto renteinntekt (summen av de to linjene ovenfor).
- Gevinst og tap i form av estimatendringer (effekten av endrede forventninger).
- Rentekostnader (beregnet ved bruk av effektiv rente metode).

Som nevnt foreslås det krav til bruk av egen avsetningskonto (”allowance account”) for regnskapsføring av tap.

Videre foreslås det detaljerte informasjonskrav om *forventede tap* på finansielle eiendeler. Det foreslås krav om:

- Detaljert informasjon om bevegelser på avsetningskontoen og policy for avskrivning.
- Omfattende opplysninger om estimater og estimatendringer benyttet i fastsettelsen av forventede tap.
- Informasjon om stress tester hvor dette utarbeides og rapporteres internt.

Det foreslås også krav til informasjon om *kredittkvaliteten* i finansielle eiendeler, herunder

- En avstemming av endringer i finansielle eiendeler som er forfalt (såkalte ”nonperforming” finansielle eiendeler, definert som mer enn 90 dager over forfall, eventuelt som ikke anses inndrivbare), samt kvalitativ informasjon om disse.
- Såkalt ”*vintage information*” (informasjon for hver klasse finansielle eiendeler om når lån er inngått og når de forfaller)

Fordeler med den foreslåtte modellen

De som støtter den foreslåtte modellen hevder at modellen er vesentlig bedre enn gjeldende pådratt tapsmodell. Dette begrunnes blant annet med følgende:

- Gjeldende pådratt tapsmodell overvurderer (såkalt ”frontload”) renteinntekter i perioder før det konstateres tap. Dett fordi långivere inkluderer en margin som skal dekke forventede tap som en del av kredittpremien i renten.
- Videre argumenteres det med at gjeldende modell er inkonsistent med hvordan foretak priser lån, fordi foretak inkluderer forventede tap som en del av marginen, noe som også bør reflekteres regnskapsmessig.
- Gjeldende modeller gir en systematisk sen regnskapsføring av tap, noe som er inkonsistent med hvilke forventninger kreditor har til kontantstrømmer (faktiske tap oppstår senere enn ledelsens tapsforventninger).
- Det er ikke alltid klart når en tapshendelse har oppstått under gjeldende pådratt tapsmodell.
- Gjeldende pådratt tapsmodell er misvisende da et tap kan bli resultatført selv om det ikke har forekommet endringer i forventede tap (forutsetter at kontraktsfestede kontantstrømmer mottas inntil det motsatte er bevist).

Praktiske ufordringer:

IASB har innsett at det vil bli operasjonelt utfordrende og kostbart å implementere og drifte den foreslåtte modellen. Operasjonelle utfordringer kan blant annet omfatte:

- Utarbeidelse av modeller og utvikling av system for å beregne estimat på fremtidige kontantstrømmer og tap over løpetiden på finansielle eiendeler eller grupper av finansielle eiendeler
- Nedskriving for det enkelte finansielle instrument versus for grupper (portefølje) av finansielle instrument
- Behovet for å samle og lagre data for historiske tap, eller informasjon om kredittrangering, i forbindelse med estimering av forventede kontantstrømmer
- Usikkerhet ved estimering og derfor behov for å gjøre vanskelige, subjektive og komplekse vurderinger ved beregning av fremtidige kontantstrømmer
- Behov for å utarbeide systemer som tar hensyn til initialt forventede tap (over hele kontraktens levetid) ved bruk av effektiv rente metode
- Behovet for løpende å oppdatere forventninger til tap og andre estimater på kontantstrømmer
- Forholdet til regulatoriske krav.

Ikrafttredelse og respons på praktiske ufordringer ved modellen

Som følge av operasjonelle utfordringer ved modellen, har IASB besluttet å opprette et ekspertutvalg som skal gi råd til konkrete utfordringer ved implementering av modellen. Det er også gitt en uvanlig lang høringsfrist på 8 måneder, med frist 30. juni 2010, samt en frist på 3 år for implementering fra endelig publisert standard. Dette for å gi selskapene tilstrekkelig tid til å innrette seg etter de foreslåtte bestemmelsene.

Høringsutkastet er tilgjengelig **her**.

For mer informasjon, eksempler, samt en sammenligning mot tentativ modell fra FASB, se nyhetsbrev (Heads Up) tilgjengelig **her**.

Andre IFRS-nyheter

Ingen endring av diskonteringsrenten for pensjoner

I forrige IFRS nyhetsbrev omtalte vi et høringsforslag ED/2009/10 *Discount rate for Employee Benefits,* hvor IASB foreslo endringer i IAS 19 *Ytelser til ansatte*. I høringsutkastet ble det foreslått å endre IAS 19.78 slik at det ikke lenger blir krav om å se hen til statsobligasjoner ved fastsettelse av diskonteringsrenten for pensjonsforpliktelser, hvor det ikke foreligger et dypt og aktivt marked for bedriftsobligasjoner. I stedet ble det foreslått å se hen til prinsippene i IAS 39 *Finansielle Instrumenter: Innregning og måling* AG 69-82, og estimere markedsrenten for foretaksobligasjoner av høy kvalitet. En slik endring kunne fått stor betydning for størrelsen på pensjonsforpliktelsene i norske foretak (høyere diskonteringsrente), som per i dag må se hen til statsobligasjoner i fastsettelsen av diskonteringsrenten.

På styremøte torsdag 22. oktober 2009 vedtok IASB ikke å gå videre med forslaget. Norske foretak vil derfor fremdeles måtte se hen til renten på statsobligasjoner i fastsettelsen av diskonteringsrente for beregning av pensjonsforpliktelser.

G20 call for global standards by 2011

I etterkant av G20-møtet den 24.-25. september 2009, utarbeidet lederne for G20 landene en felles uttalelse hvor det ble identifisert en rekke ytterligere tiltak for å styrke det internasjonale regulatoriske systemet. Ett av de identifiserte målene er å få ferdigstilt konvergering av regnskapsstandarder i G20 innen juni 2011:

”*We call on international accounting bodies to redouble their effort to achieve a single set of high quality, global accounting standards within the context of their independent standard setting process, and complete their convergence project by June 2011. The International Accounting Standards Boards (IASB) institutional framework should further enhance the involvement of various stakeholders*”.

FASB and IASB Reaffirm Commitment to Memorandum of Understanding

Den 5. november 2009 publiserte IASB og FASB en felles uttalelse hvor de understreker at de fortsatt er fast bestemt på å konvergere IFRS og US GAAP. Videre fremgår det at de er blitt enige om å intensivere arbeidet med å ferdigstille de store fellesprosjektene som beskrevet Memorandum of Understanding (MoU), som revidert i 2008. I denne sammenheng ble det også publisert en eksplisitt angitt fremdriftsplan for hvert av prosjektene. For å nå disse målene er styrene blitt enige om felles månedlige møter i tiden fremover. Videre tas det sikte på kvartalsvis rapportering om fremdrift med konvergeringen.

Mer informasjon er tilgjengelig **her**.

CESR finds noncompliance with IFRS disclosures

CESR (Committee of European Securities Regulators) har gjennomgått 2008-årsregnskap for 96 børsnoterte banker og forsikringsselskaper notert i Europa. Hensikten har vært å vurdere i hvilken grad foretakene tilfredsstiller informasjonskravene i IFRS 7 *Finansielle Instrumenter – Opplysninger*. CESR har i denne sammenheng funnet at en vesentlig andel av Europeiske finansielle institusjoner på visse områder ikke tilfredsstiller informasjonskravene i IFRS 7. Eksempelvis har det vist seg at informasjon om verdivurderingsmetoder og SPEs (special purpose entities) er mangelfull. Analysen er presentert i rapporten "*Application of Disclosure Requirements Related to Financial Statements in 2008 Financial Statements*", hvor det fremgår at CESR hadde forventet større samsvar med obligatoriske informasjonskrav, spesielt i lys av markedsforholdene som eksisterte i andre del av 2008 og i starten av 2009.

Rapporten er tilgjengelig **her**.

Relevante nye Deloitte publikasjoner

Veien mot børs og krav til selskapet etter notering

Børsgruppen ved Deloitte Oslo, har utarbeidet en publikasjon som omhandler noen av de forholdene som bør vurderes forut for beslutningen om børsnotering, noteringsprosessen, samt hvilke konsekvenser noteringen vil få for selskapet. Publikasjonen har fokus på norske selskaper og er utarbeidet på norsk.

Publikasjonen er tilgjengelig **her**.

Model IFRS financial statements for 2009

Den 28. oktober 2009 ble Deloitte modellregnskap for regnskapsåret 2009 publisert. Modellregnskapet illustrerer bruken av presentasjons- og notekravene for et foretak som ikke er første gangs bruker av IFRS.

Modellregnskapet er tilgjengelig **her**.

IFRS compliance questionnaire for 2009

Den 7. oktober 2009 ble *Deloitte compliance questionnaire for 2009* publisert. Sjekklisten gir en oppsummering av kravene til innregning og måling publisert til og med 30. juni 2009. Sjekklisten kan spesielt være nyttig i forbindelse med kontroll av fullstendighet i innregning og måling. Sjekklisten dekker ikke krav til presentasjon og noteinformasjon – se separat 2009 **IFRS Presentation and Disclosure Checklist** omtalt under.

Sjekklisten er tilgjenglig **her**.

IFRS presentation and disclosure checklist for 2009

Den 5. oktober 2009 ble Deloitte *IFRS presentation and disclosure checklist for 2009* publisert. Sjekklisten kan være spesielt nyttig i forbindelse med kontroll av fullstendighet i presentasjons- og notekrav. Sjekklisten dekker ikke krav til innregning og måling – se separat **Deloitte presentation and disclosure checklist** omtalt over.

Sjekklisten er tilgjenglig **her**.

Deloitte iGAAP 2010 - A guide to IFRS

Publikasjonen Deloitte *iGAAP 2010 A guide to IFRS* ble publisert 20. oktober 2009. Publikasjonen inneholder en mengde eksempler og fortolkninger av IFRS, de ulike standardene og fortolkningene settes inn i en sammenheng, og det bidras med innsikt i hvordan komplekse praktiske problemstillinger kan løses. Denne utgaven er oppdatert med nye og endrede standarder og fortolkninger gjeldende fra starten av 2009. I tillegg dekkes endringer publisert opp til og med 30. juni 2009, men med senere ikrafttredelse.

iGAAP 2010 *A guide to IFRS,* og andre tilsvarende Deloitte publikasjoner kan kjøpes **her**.

IAS Plus - IASB releases omnibus exposure draft of annual improvements

I september ble det publisert et IAS Plus nyhetsbrev som omtaler det årlige forbedringsprosjektet av april 2009. Nyhetsbrevet er tilgjengelig **her**.

Heads Up - An Update on the FASBs and IASBs Joint Project on Financial Instruments

Den 28. oktober 2009 publiserte Deloitte US nyhetsbrev som omhandler IASBs og FASBs felles prosjekt vedrørende finansielle instrumenter. Både IASB og FASB forventer å ferdigstille sine respektive prosjekter i løpet av 2010. Per i dag har styrene valgt ulike løsninger på en rekke områder. Nyhetsbrevet gir en oversiktlig oppsummering over disse forskjellene. I tillegg gis det en oppsummering av beslutningene vedrørende tidsplan, og prinsipper for konvergering, vedtatt i møte mellom IASB og FASB den 26. oktober 2009.

Nyhetsbrevet et tilgjengelig **her**.

Extracting Value – Special edition on draft Discussion Paper *Extractive Activities*

I forrige IFRS nyhetsbrev omtalte vi et utkast til diskusjonsnotat ”*Extractive Activities*” publisert av IASB. Utkastet er utarbeidet av en arbeidsgruppe bestående av personer fra de nasjonale standardsetterne i Australia, Canada, Norge og Sør-Afrika, og omhandler regnskapsmessige problemstillinger knyttet til leteaktivitet, samt utvikling og utvinning av mineraler, olje og naturgassforekomster. I september utgaven av nyhetsbrevet ”*Extracting Value*”, publisert av Deloitte Australia, fokuseres det utelukkende på det nevnte utkastet til diskusjonsnotat.

Nyhetsbrevet er tilgjengelig **her**.

Insurance Accounting Newsletter

Fra og med mars 2009 har Deloitte UK publisert månedlige nyhetsbrev med fokus på det pågående samarbeidsprosjektet mellom IASB og FASB om ny standard for regnskapsføring av forsikringskontrakter. I septemberutgaven av dette nyhetsbrevet ("*the accounting modell takes shape*"), gis det en oppdatert status for prosjektet, herunder en oppsummering av tentative beslutninger fattet av henholdsvis IASB og FASB.

Alle hittil publiserte *Insurance Accounting Newsletters*, er tilgjengelig **her**.

Deloitte publikasjoner

IFRS Nyhetsbrev

Samtlige tidligere utgitte norske IFRS Nyhetsbrev er tilgjengelig **her**.

Temabaserte nyhetsbrev

Det er mulig å **abonnere** direkte på nyhetsbrev fra IAS Plus, og på denne måten kostnadsfritt få en enkel tilgang til faglige nyheter innenfor IFRS. Samtlige tidligere utgitte IAS Plus Update nyhetsbrev kan leses på **http://www.iasplus.com/iasplus/iasplus.htm**.

Deloitte E-learning

Vi minner om at Deloitte har utviklet en rekke e-learning programmer som er gratis tilgjengelig på **http://www.deloitteifrslearning.com**. Benytt muligheten til å få ny kunnskap på en enkel måte!

Vi minner om andre nyttige publikasjoner presentert i tidligere nyhetsbrev:

- **IFRSs in your Pocket 2009**
- **Interim financial reporting – A guide to IAS 34**
- **IFRS Model Financial Statements 2009**
- **IFRS Presentation and Disclosure Checklist for 2009**
- **IFRS Compliance Questionnaire 2009**
- **A guide to the revised IFRS 3 and IAS 27 IFRS 3 and IAS 27**
- **iGAAP 2009 Financial Instruments: IAS 32, IAS 39 and IFRS 7 explained**
- **iGAAP 2010 - A guide to IFRS**
- **Assets held for sale and discontinued operations - A guide to IFRS 5**
- **IAS 1 (revised 2007) compliance checklist**
- **Updated Deloitte Guide to IFRS 2 share-based Payment**
- **IFRS 8 Disclosure checklist**
- **Deloitte monthly Insurance Accounting Newsletter**

Se også **www.iasplus.com** for en samlet oversikt over hva som er utgitt av Deloitte-publikasjoner.

Kontaktinformasjon

Kontakt oss gjerne om du har spørsmål til IFRS nyhetsbrev, eller noen av publikasjonene nevnt over.

Sondre Aannø

Telefon: 977 352 77

E-mail: **saanno@deloitte.no**

Siri Christine Rosenblad

Telefon: 971 742 05

E-mail: **srosenblad@deloitte.no**

Gunlaug Nordheim Wilter

Telefon: 906 065 36

E-mail: **gwilter@deloitte.no**

Karenslyst allé 20
Pb 347 Skøyen
0213 Oslo
Norge

© 2009 Deloitte AS

Deloitte refers to one or more of Deloitte Touche Tohmatsu, a Swiss Verein, and its network of member firms, each of which is a legally separate and independent entity. Please see **www.deloitte.com/no/omoss** for a detailed description of the legal structure of Deloitte Touche Tohmatsu and its member firms.